

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) LVI (50)
Štev. (Nº) 38

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES
25 de septiembre - 25. septembra 1997

Pravično je

Dolga desetletja je naša skupnost v Argentini živela le iz svojega zagona in trdne volje ne obupati v tujini, ampak poustvariti svoje življenje po prosti volji in zmogljivosti. Ta cilj je bil v veliki meri dosežen.

Skupnost se je obdržala skupaj, ohranila svoje slovenstvo, svojo idejno jasnost, ekonomsko rasla in tudi kulturno ustvarjala in uživala po svetu velik ugled.

Samo doma v Sloveniji je vsa ta leta pod težko komunistično diktaturo ležal oblak tišine. O nas kot o drugih političnih emigrantih se ni smelo pisati hiti govoriti razen za zaprtimi okni. Sem pa tja je kak plačani sluga napisal članek, ki pa je bil izkrivljen in žaljiv. Najraje bi videli, da bi počasi umrli, umazani in odklonjeni. Očitno so nam zaostalost, majhnost, fanatizem, izdajstvo, geto, nemodernost. Čeprav so Slovenci po svetu vedeli, kaj je res, doma o tem ni bilo govora.

Šele sedaj, ko se je Slovenija osamosvojila in je propadel sramotni komunistični režim, so doma začeli počasi odkrivati Slovence v Argentini. Tisti, ki so nas že od

prej poznali, so opogumljeni začeli o nas pisati in objavljati članke in knjige, nekateri so začeli znanstveno študirati naše kulturno življenje, postalo je modno prihajati med nas z zbori in obiskovalci, zvezali smo se s političnimi strankami, itd.

Skratka, domovina nas je bolje spoznala. Seveda pa je ostalo še veliko ljudi, ki jih ne zanimamo, ker so ali pristaši bivšega režima ali pa jih razen lastnega žepa ne zanima nič drugega.

K temu naj pripomnimo, da so doma začeli vrednotiti delo naših kulturnih in prosvetnih delavcev. Cerkev je že prej odlikovala nekatere naše versko-kulturne delavce, sedaj pa je tudi ministrstvo za šolstvo priznalo ogromni delež, ki so ga naše šolske moči doprinesle k slovenski zavesti v zdomstvu. Na naših učiteljicah v osnovni šoli odvisi znanje slovenščine, odvisi obstoj naše besede v svetu.

Pravično je to priznanje slovenskih oblasti, da tako vsaj malo poravnajo krivice, ki so jih pred njimi oblastniki delali nam in našim pokojnim kulturnim delavcem.

TD

Novi zunanji minister

Predsednik vlade Janez Drnovšek je 17. septembra za kandidata za novega zunanjega ministra imenoval Borisa Frleca.

Boris Frlec je bil rojen leta 1936, na ljubljanski univerzi je diplomiral in opravil doktorat iz kemije. Leta 1975 je postal direktor Instituta Jožef Stefan v Ljubljani.

Leta 1984 je Boris Frlec postal podpredsednik zadnjega republiškega izvršnega sveta Socialistične republike Slovenije, to je Šinigojeve vlade v „svinčenih časih“. Poleg tega je vodil komisijo za odnose z verskimi skupnostmi, o kateri pa vemo, koliko je bila demokratična ali strupena. Proti koncu komunistične diktature je postal veleposlanik SFR Jugoslavije v Nemčiji, po osamosvojitvi Slovenije pa je bil leta 1992 imenovan za prvega veleposlanika Republike Slovenije v Bonnu kot „strokovnjak“.

Opozicijske stranke so predlog premiera Janeza Drnovška, da državni zbor za novega zunanjega ministra imenuje dr. Borisa Frleca, pospremile z različnimi ocenami:

Predsednik Socialdemokratske stranke Slovenije (SDS) Janez Janša je za STA dejal, da predlog za novega zunanjega ministra bolj kaže nazaj kot naprej, saj gre

za človeka, ki je opravljal diplomatske aktivnosti v zadnjem obdobju bivše SFRJ. Dejstvo je, da je ravno v njegovem mandatu Slovenija izgubila naklonjenost Nemčije. Združena lista socialnih demokratov (ZLSD) je v izjavi za javnost izrazila pričakovanje, da bo Boris Frlec čim prej pojasnil svoje poglede na ključne slovenske zunanje-politične izzive in nujno napovedati nekatere spremembe, če naj bo slovenska politika uspešnejša, kot je bila v zadnjih nekaj letih. Slovenski krščanski demokrati (SKD) se o predlogu za novega zunanjega ministra še niso želeli izreči.

Drnovškovo „izmikanje“ novinarjem na predstavitvi kandidata, da bi povedal, ali je dr. Frlec član LDS ali katere druge stranke (Frlec je potem sam priznal svoje pripadnost LDS), in poudarjanje, da je kandidat za položaj, ki sicer pripada LDS, sprejemljiv tudi za koalicijskega partnerja, kaže, da s sindromom strankarstva še ni dokončno obračunano. Dr. Boris Frlec je za eno največjih nalog zunanje politike označil včlanitev v Evropsko zvezo.

Ta zadnja menjava zunanjega ministra je potekala predolgo, kolobarilo pa je tudi kar nekaj strankarsko favoriziranih imen (Mihaela Logar, dr. Ludvik Toplak, dr. Mirjam Skrk, dr. Danilo Türk...).

O postavki za Slovence v zamejstvu in po svetu

Parlamentarni odbor za mednarodne odnose (OMO) je na seji 18. septembra razpravljal o predlogu proračuna za letošnje leto. Člani so se strinjali, da so predvsem sredstva, ki naj bi jih dobil Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu, odločno premajhna. Na predlog Iva Hvalice (SDS) so izglasovali sklep, v katerem odbor od vlade zahteva, tako kot je pred njim že komisija za evropske zadeve, naj dobi postavka za omenjeni urad indeks 110, in ne 86, kot predvideva predlog proračuna.

OMO je sklenil, da predloži vladi tudi deset sklepov, ki jih je državni zbor v zvezi z reševanjem problemov Slovencev

po svetu in zamejstvu sprejel na zadnji seji.

Generalni sekretar zunanjega ministrstva Tomaž Vetrh je pojasnil, da so kriteriji pri vzpostavljanju diplomatske mreže v tujini jasni - prednost imajo sosednje države, nato države članice EZ, pa globalne sile, države, kjer živi slovenska diaspora, države z veliko prebivalci itd. Dodal je, da skuša ministrstvo poiskati notranje možnosti varčevanja. V zvezi z najemninami za diplomatsko-konzularna predstavništva se ministrstvo strinja, da bi bil vsaj v nekaterih državah nakup stavb ugodnejši od plačevanja najemnine.

Izjava SLS o Petanu

Izjava SLS 18. septembra, da bo kot njihov kandidat na morebitnih nadomestnih županskih volitvah v Ljubljani nastopil Žarko Petan, je bila presenečenje za vse stranke, pri ostalih pomladnikih pa je očitno povzročila precejšnje razburjenje. V SLS naj bi tako prekršili dogovor, da bo njegovo ime ostalo javnosti skrito do dokončne odločitve o imenu kandidata.

SLS pravi, da je Žarko Petan kandidat, ki ima veliko možnosti na županskih volitvah, še posebno, če ga bodo podprli v SDS, SKD in drugih strankah.

V SDS obžalujejo potezo SLS, saj Žarko Petan še ni dal dokončnega pristanka in čaka na podporo vseh pomladnih strank.

nečeni. Čeprav se je v zadnjem času pri SKD neuradno pojavilo kar nekaj imen kandidatov za skupna pogajanja, pa vse kaže, da naj bi največ podpore dobil Jože Strgar.

Karikatura: Marko Hočevar

Slovensko gospodarstvo je na prelomnici

Guverner Banke Slovenije France Arhar je sredi septembra v pogovoru za tednik Mag izrekel nekaj resnih besed o ekonomskih problemih v Sloveniji.

Guvernerja BS skrbi dejstvo, da se prvič govori o proračunu z minusom. Če začnemo ustvarjati proračunski primanjkljaj, se postavlja resno vprašanje, kaj bomo storili, ko bo denimo nastopila recesija.

Ta hip smo pred glavnim vprašanjem: ali bomo zmogli dovolj moči in volje, da bodo finance izravnane. In če je cilj Slovenije vstop v EZ, moramo pri tem še bolj paziti. Že zdaj je namreč jasno, da ne izpolnjujemo kar dveh pomembnih mastrichtskih kriterijev: inflacija je previsoka, previsoke pa so tudi obrestne mere. Letos je prilagajanje administrativnih cen veliko

višje, kot bi moralo biti. Slovensko gospodarstvo je na prelomnici. Reforma pokojninskega sistema je ključna. Gre za temeljno vprašanje prerazdeljevanja sredstev: za krčenje nekaterih socialnih pravic in spodbujanje investicij.

Sedanja razprava o proračunu bi morala biti predvsem razprava o prihodnosti, ne pa o preteklosti. Če je seveda naš cilj pridružitve k Evropi, da ne bomo potem jokali, zakaj nas ne sprejmejo. Na dan moramo priti z bolj jasnimi kartami, kako bomo uredili „preteklost južno od Slovenije“. Ne misliti, da bi se bilo treba vdati, pač pa bi morali poskusiti te stvari urediti fleksibilno. „Mi poznamo nekdanji jugoslovanski trg in zdaj so pomembnejši novi posli kot stare nerešene zadeve.“

Odbor za podeljevanje nagrad Republike Slovenije na področju šolstva je na svoji seji 16. septembra 1997 sklenil, da podeli na predlog Zedinjene Slovenije skupno

nagrado Republike Slovenije na področju šolstva za leto 1997 gdč. Angeli Klanšek, ge. Katici Kovač Dimnik in gdč. Mariji Markež

za njihovo življensko delo v vzgoji in izobraževanju na področju dopolnilnega pouka slovenskega jezika in kulture za Slovence po svetu.

Vsem trem nagrajenkam naša skupnost čestita k priznanju njihovega nesebičnega dela za slovenstvo ter se veselimo, da je tudi država Slovenija počastila njihovo požrtvovalno delo dolgih desetletij. Prihodnjic si bomo bolj podrobno ogledali njihovo veliko delo, ki so ga vršile in ga še opravljajo v naših osnovnošolskih tečajih.

Buenos Aires, 21. septembra 1997

Spoštovani gospod nadškof dr. Franc Rode!

Zveza slovenskih mater in žena v Buenos Airesu Vam želi izraziti svojo iskreno solidarnost z Vašimi izjavami in z Vašim nastopom pred slovensko javnostjo.

Slovenska Cerkev, prekaljena v petdesetletnem neprestanem preganjanju, danes z dvignjeno glavo in brez strahu odločno stopa za svojim vladiko.

Matere in žene v Argentini Vam iskreno zagotavljamo svojo vdanost in dvigamo prošnje Najvišjemu, naj Vas še posebej spremlja v teh težkih trenutkih.

Prejmite lepe pozdrave!

Mirjam Rant
tajnica

Pavlina Dobovšek
predsednica

Zgodilo se je v Sloveniji

POSTOPKI TEČEJO

Po odločitvi predsednika državnega zbora Janeza Podobnika so 22. septembra začeli uradno teči roki za volilna opravila pred letošnjimi predsedniškimi volitvami in volitvami v državni svet (senat). Med drugim bodo v naslednjih dneh volilne komisije začele pripravljati volilne imenike in pozvali bodo slovenske izseljence in druge slovenske državljane v tujini, naj se prijavijo za predsedniške volitve. Kandidature za volitve predsednika republike bo mogoče na Republiško volilno komisijo vlagati do 29. oktobra popolnoči.

KUČANOVO POVABILO

Združena lista socialnih demokratov ali po domače stari komunisti so sporočili, da so njihovi vodstvo in poslanci podprli povabilo predsednika države Milana Kucana, s katerim bo slovenske volilke in volilce pozval k podpori njegovi ponovni kandidaturi za predsedniški položaj.

Kučan ponovno kandidira kot nes-trankarski kandidat ali vsaj tako trdi. Poleg poslancev ZLSD bi se pod povabilo podpisalo tudi nekaj poslancev iz vrst Liberalne demokracije Slovenije.

TRG MATERE TEREZIJE

Skupina Ježičanov je na MO Ljubljana naslovila prošnjo za preimenovanje Kališnikovega trga v Trg matere Terezije. Prošnjo so utemeljili s človekoljubnim življenjem matere Terezije. Ljudi je spominjala na dolžno dobroto in pomoč potrebnim in ljudem v stiski. Nepozaben spomin na to veliko ženo je tudi njen obisk v Ljubljani, ko je leta 1980 postala častna občanka. Zato predlagajo, naj se po tej ženi poimenuje katera od ljubljanskih ulic. Prav posebej želijo, da bi se po materi Terezi imenoval trg, na katerem je tudi redovna hiša njihovih sester, to je sedanji Kališnikov trg. Podpisniki pobude so člani pastoralnega sveta župnije Ljubljana Ježice in župnik Peter Zakrajšek. Pobudo bodo dopolnili s podpisi stanovalcev na Kališnikovem trgu in prebivalcev sosednjih ulic.

STARMAN NA ČELU SLOVENSKE KONFERENCE SSK

V soboto, 20. septembra je imela svoj šesti redni letni zbor Konferenca za Republiko Slovenijo pri Svetovnem slovenskem kongresu. Člani so volili novo vodstvo in za novega predsednika izvolili dosedanjega predsednika Danijela Starmana. Ta je ob izvolitvi povedal, da njegova izvolitev pomeni nadaljevanje že začete dela konference, predvsem pa se bodo posvetili aktualnim temam, kot so bližajoče se volitve predsednika republike in državnih svetnikov. Po njegovem mnenju bi bilo treba Slovincem po svetu omogočiti boljše udeležbo pri volitvah v Sloveniji in sem sodi tudi izdatnejše obveščanje.

PRESEDNIK VSESLOVENSKEGA ODBORA IZ KANADE PRI SCHIFFRERJU

Predsednik komisije DZ za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu Marijan Schiffrer je 17. septembra sprejel predsednika Vseslovenskega odbora iz Kanade Johna Ivana Pluta. Vseslovenski odbor je krovna organizacija, ki povezuje 28 združenj in ustanov Slovencev v Ontariu.

Schiffrer in Plut sta se pogovarjala o organiziranosti Slovencev v Kanadi ter o odnosih s Slovenijo, največ pozornosti pa sta namenila vprašanju, kako slovenskim državljanom v izseljeništvu omogočiti sodelovanje na bližajočih se predsedniških volitvah.

KUČAN V ZDRUŽENIH NARODIH

Slovenski predsednik se je udeležil odprtja rednega jesenskega zasedanja Generalne skupščine ZN, nato je bil gost na kosilu, ki ga je v čast predsednikov držav in vlad, sodelujočih na 52. zasedanju, priredil generalni sekretar ZN Kofi Annan. Zvečer pa se je predsednik Kučan sestal z italijanskim zunanjim ministrom Lambertom Dinijem. Milan Kučan je v sredo, 24. septembra, nastopil kot govornik v razpravi. Slovenija si prizadeva, da bi postala nestalna članica Varnostnega sveta.

MARJAN PODOBNIK SPREJEL PREDSTAVNIKE ZDRUŽENJA ŽRTEV KOMUNISTIČNEGA NASILJA

Podpredsednik vlade Marjan Podobnik je 17. septembra sprejel predstavnike Zdrženja žrtev komunističnega nasilja, ki so ga seznanili s finančnimi težavami. Predstavniki Zdrženja so podpredsednika vlade tudi opozorili na prepočasno razreševanje odškodninskih vlog. Podobnik jim je zagotovil pomoč in jih seznanil s sklepom vlade, ki je imenovala Komisijo za izvajanje zakona o popravni krivic.

PODONAVSKA REKTORSKA KONFERENCA

Na zasedanju Podonavske rektorske konference v Mariboru so za njenega novega predsednika izbrali rektorja Univerze v Mariboru Ludvika Toplaka, ki bo to funkcijo opravljal naslednja tri leta.

IZ SLOVENSKE BENEČIJE

Podpredsednik slovenske vlade Marjan Podobnik je sprejel delegacijo slovenske zadruga Dom iz Benečije, ki izdaja petnajstdnevnik Dom in drugo literaturo, pomembno za ohranjanje slovenstva. Beneški Slovenci so gostitelju predstavili finančne težave zadruga, ki ogrožajo redno izhajanje časopisa na območju, kjer je obstoj slovenstva na preizkušnji. Podobnik pa je zagotovil podporo pri iskanju rešitev za finančne in druge težave beneških Slovencev.

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Tone Mizerit

Za navadnega državljana je nerazumljivo, kar je normalno za človeka, ki od znotraj doživlja politično vrtenje. Temu zadnjemu je popolnoma naravno, da vladni strategiji že pripravljajo načrte za po volitvah, ko so rezultati še vedno popolna uganka. Še več, v najožjem krogu predsednika se nahajajo ljudje, katerim je na skrbi, kako nastopati z obrazom, obrnjenim v leto 1999, ko bodo prihodnje predsedniške volitve, in tudi kaj se lahko dogodi leta 2003, ko bo prihodnjemu predsedniku potekla doba prvega mandata.

CVETJE V POMLADI

V deželi brsti res pomladansko vzdušje. Cvetejo namreč na levi in desni raznovrstne obljube, v katerih prednjači vlada. To je popolnoma naravno, ker opoziciji, zlasti odkar je združena, ni treba raztresati obljub na debelo. Dovolj je, da kaže na dosedanje probleme, zlasti pa na korupcijo, katere v vladi ne manjka. S tem enostavnim orožjem je vlado in peronizem potisnila ob steno.

Vlada je reagirala na način, ki ji je doslej še na vseh volitvah prinesel največ uspehov: z obljubami. Zato napoveduje povišice za učitelje, zato napovedi povišanja pokojnin. A kot med opozicijo izjave bivšega predsednika Alfonsina bolj škodijo kot koristijo Povezavi, tako ima vlada svojega „Alfonsina“ v gospodarskem ministru, ki nenehno trdi, da ni denarja za nikakršne povišice. In v mnogih spopadih je končno zmagal minister.

Pa tudi to navidezno nasprotje ima svoj razlog. Predsednik gleda na oktober in volitve, minister pa se ozira na sporazum, ki naj bi ga država te dni podpisala z Mednarodnim denarnim fondom. Ta mednarodna finančna ustanova stavi nenehno nove zahteve in pritiska, da bi se gospodarsko vodstvo le pametno obnašalo. Končno je prišlo do naravnega izida: ker volitev ni mogoče prestaviti, so prestavili datum, ko naj se podpiše sporazum s Fondom. Novi krog pogajanj bo teklen decembra, ko bodo volitve že daleč za nami, in ne bo treba več podajati volilnih obljub ne podzematni propagandnih ukrepov.

A da ne bomo napačno razumeli. Zahteve Mednarodnega denarnega fonda so popolnoma logične in pametne. Fond ne zahteva le zvišanja davčne nabirke, marveč tudi, da se dokončno izvede reforma delavske zakonodaje, sodna reforma in pa da se pospeši boj proti korupciji. Poleg teh „socialnih“ zahtev, pa bodo podpisali tudi gospodarski in finančni program države za prihodnje leto, pa tudi še za 1999 in 2000. Vlada je sicer hotela pogodbo podpisati še pred volitvami in uporabiti ta podpis tudi kot volilno propagando, a to je bilo isto kot odkriti kvadraturu kroga. Fond je končno rekel, da se bodo pogajanja nadaljevala, ko bodo za to dani resni pogoji.

Vlada pa je pretekli teden tudi napovedala davčni moratorij. S tem bo pomagano zlasti malim podjetjem in avtonomnim delavcem. To je bilo sicer že v načrtu vlade, a objava v teh dneh je preveč diši po volilni propagandi. Za ta ukrep kot za napovedi povišanja plač in pokojnin je Menem sicer dejal, da je bilo to že predvideno, da to niso volilne geste, marveč da je sedaj to mogoče, ker imajo na razpolago potrebne fonde, pa se ob teh besedah opazovalci niso zedinili, če je večja pretvara to, da ima vlada potrebne fonde, ali to, da ukrepi niso volilna propaganda.

Spričo preložitve podpisa na december si je oddahnil minister a tudi predsednik, ker bi vsak podpis o delavski fleksibilizaciji razdril komaj spleteno tenko povezavo med vlado in sindikati. In to je zaenkrat bolj važno kot pa sporazum s Fondom.

Pravzaprav se predsednik nahaja v zapletenem položaju. Ne gre le za oktobrske volitve, tu gre že za celotno njegovo politično bodočnost. Ni tajnost, da se je skoraj že poslovil od sanj ponovne tretje predsedniške kandidature. Še več, skrbi ga, kako bo po volitvah, pa naj zmaga opozicija, ali pa če se Duhalde pokaže kot izredno močnega v provinci. Njegova bojazan ima kaj jasen obraz: na en ali drug način mu grozi izguba oblasti v stranki, kjer buenosaireski guverner nenehno zavzema močnejše položaje.

Izraz te rastoče moči pa ni le dejstvo, da lahko Duhalde prepreči vsak Menemov poizkus ponovne kandidature čez dve leti, marveč to, da je začel že popolnoma neprikrito nasprotovati tudi možnosti, da bi se Menem povrnil leta 2003. V ta namen išče ustavnih odtentov, ki bi Menemu preprečili omenjeno kandidaturu, in seveda v ožjem krogu prijateljev razglašava, da bi imel sam tudi željo omenjenega leta ponovno kandidirati.

Jasno je, da vse to preveč diši po računu brez krčmarja. In krčmar - argentinski volilci - bo letošnjega oktobra izrekel besedo, ki bo precej prepričljivo odločila smer prihodnjega položaja v državi. In jasno postaja tako političnim opazovalcem kot predsedniku samemu, da je v tej prihodnosti vedno manj prostora za moža, ki je zadnjih osem let neomejno vodil argentinsko politiko.

UDAR NA UDAR...

...in brez odmora. Tako teče volilna kampanja. Obtožbe padajo vseprek in kandidati segajo po primernih in neprimernih sredstvih. Prišlo je celo do fizičnih napadov in voditelji opozicije krivdo mečejo na vlado. V tem prednjači zlasti Graciela Fernandez Meijide, katero pa je guverner Duhalde napadel, češ da je „Alfonsin v krilu“. Menem pa je na povezavo navalil s tem, da je na nekem volilnem srečanju javno bral naslove časopisov iz zadnje dobe Alfonsinovega vladanja.

Jasno se pa vidi, da v celotni kampanji ni prepričljivih predlogov, ni državnih načrtov niti programov posameznih strank. Poleg shodov in „karavan“, ki so vedno bolj v modi, se volilni boj odvija v javnih občilih. To pa zahteva ogromnih fondov in domala vse stranke se nahajajo v težavah. Zanimiv je tudi pojav, da se podjetja nekoliko upirajo prispevati v predvolilne fonde. Seveda pa ti prispevki tudi pomenijo naknadne težave, ker se običajno izvajajo „na črno“ in so osumljeni kakih korupcijskih manevrov. Zato je te dni vlada poslala v kongres osnutek novega zakona o financiranju političnih strank in volilnih kampanj. Besedilo predvideva številne ukrepe, da bi celotno delovanje financiranja političnih strank dobilo večjo prozornost. S tega vidika je osnutek eden najbolj pozitivnih ukrepov vlade na tem področju. Ima pa ta negativni odtенок, da predlaga povečanje državne podpore političnim formacijam.

Doslej je vsaka straki pripadal en peso (en dolar) za vsak glas, ki ga je prejela na volitvah. Novi osnutek zakona pa predvideva, da se ta vsota poviša na 2,5 pesa. Lahko trdimo, da bo zakon prejel hitro potrdilo v kongresu, kaj negativno pa bo izzvenel med volilci.

Medtem pa opazovalci skrbno sledijo vzdušju, ki vlada med upokojenci. Je to skupina, ki ima milijonsko težo na volitvah. In dejstvo, da je končno vlada napovedala povišico le za najbolj nizke penzije, kar predstavlja komaj 7 odstotkov pokojninskega prebivalstva, je odjeknilo kaj negativno med ostalimi. Toliko obljub brez resne podlage lahko končno vladi bolj škodi kot koristi.

PISMA BRALCEV

Zaradi jasnosti

Že ko sem v 35. številki Svobodne Slovenije z dne 4. t.m. v zaglavju „Zgodilo se je v Sloveniji“ bral izjave Janeza Janše, se mi je zataknilo tam na koncu: „...“ v zvezi z razpravo o splavu pa „v stranki menijo, da absolutna (podčrtal jaz) prepoved splava v vseh primerih lahko vodi do še večjega zla, zato nasprotujejo izrecni prepovedi splava“.

Najprej si nisem čisto na jasnem, če tisti nasprotujejo pomeni (tudi) nasprotujemo, kar bi pomenilo da predsednik SDS - gospod, ki je bil od osamosvojitve sem visoko v mojih očeh in simpatiji - zagovarja splav. Pa najsibo to na katerokoli ravni zla, večjega ali manjšega, če je v tem primeru sploh mogoče. Dalje sem že takrat hotel vedeti, kakšen je odmev na to izjavo tistega dela naše emigracije, ki se je tudi smatral za domobransko, krščansko in domoljubno, pa sedaj med nami propagira za SDS.

Dokler ti ljudje ne razčistijo - kot člani SDS - tega zadržanja njihove stranke, se

mi zdi neokusno, da v Svobodni Sloveniji iskreno pozdravlja nadškofa in ljubljanskega metropolita dr. Franca Rodeta ter mu čestitajo za njegovo odločnost pri obsodbi sramotnega 55. člana slovenske ustave. To je navadno zavajanje ljudi in strankarska propaganda.

Za konec pa še tole: Ko sem bil leta 1985 na romanju v Medjugorju, sem imel srečo poslušati neko gospo italijanskega rodu, ki nam je izpred oltarja povedala svojo zgodbo nosečnosti v bolezn. Imela je „sclerosis multiple“ in so jo zdravniki postavili pred izbiro: ali ona ali otrok, oziroma nobeden. Vsekakor ona ne bo živela, če ne splavi. Kot verna žena splav pri njej ni prišel v poštev. Zaupala je v božjo in Marijino pomoč, poromala v Medjugorje in rodila fantka. Ob njem pa je ozdravela tudi sama, saj je bil fantek star že kar nekaj let, ko nam je to pripovedovala čila in zdrava.

Ciril Markež

San Carlos de Bariloche

Nagrada rojaku

V Carmen de Patagones, najjužnejšem mestu province Buenos Aires, je mestna občina organizirala razne kulturne dejavnosti. Med izdelki v lesu je dobil prvo nagrado naš rojak **Roman Pavlin**. Kot je bilo rečeno v krajevem časopisu, je „umetnik s posebno pazljivostjo in spretnostjo iz drevesnih štorov izdelal razne umetniške reliefe s slikami iz njegove domovine (Gorice v Sloveniji) ter intarzije z raznimi motivi“.

Razstava, ki je bila v Carmen de Patagones dobro obiskana, se bo nadaljevala v Bahia Blanki.

Našemu rojaku čestitamo in mu želimo še veliko umetniškega uspeha.

Še eno odlikovanje

V zadnji številki smo poročali o nagradi, ki jo je prejel univerzitetni profesor dr. Milan Komar ob priliki IX. Razstave katoliške knjige v Buenos Airesu.

Danes omenimo, da je ob isti priliki 17 letna **Erika Poglajen** iz San Justa tudi prejela nagrado za spis „Jesucristo, único Salvador del mundo, ayer, hoy y siempre“.

Natečaj je bil razpisan za vse srednješolce v Argentini, udeležili so se ga pa zlasti dijaki katoliških kolegijev. Med vsemi je bilo izbrano delo naše rojakinje, ki je prejela nagrado na otvoritveni slavnosti, v prisotnosti argentinskega primasa kardinala Quarracina.

Pismo iz Slovenije

Situacija v Sloveniji ni preveč rožnata. Sedaj imamo koalicijo SLS in LDS, kar seveda ne funkcionira preveč dobro. Zavrnilo so nam vstop v NATO in sedaj se bojimo, da bo podobno z EZ. Jaz nisem bila navdušena za vstop v Nato in tudi za vstop v EZ nisem preveč, kar vzbuja ogočenje celo pri mojih prijateljih. Tukaj vsi govorijo „gremo v Evropo“. Še vedno pa ni nihče izračunal, koliko bi nas vstop v EZ stal. Slovenija ima najnižjo ceno bencina v Evropi, celi predeli ob meji z Italijo in Avstrijo dobesedno živijo od tega „bencinskega turizma“, saj se vsak konec tedna množice Italijanov in Avstrijcev valijo čez mejo po bencin, v trgovine in v restavracije. Kar je čisti blagor za prej nerazvita obmejna področja, še posebej pri tako visoki stopnji brezposelnosti, kot jo imamo v Sloveniji. Če nas sprejmejo v EZ, bo cena bencina izenačena, kar pomeni, da se bo podražila proizvodnja, promet, ...kar bo potegnilo za sabo inflacijo.

Druga stvar je slovenski kmet, ki ne bo mogel konkurirati evropskemu trgu. Država obljublja, da bo dajala dotacije za kmetijstvo, to bo šlo seveda iz žepa davkoplačevalcev, davki pa so že sedaj visoki, poleg tega bi bilo tako kmetijstvo vreča brez dna. Že sedaj kar naprej poslušamo o stvarkah in cestnih zaporah avstrijskih in francoskih kmetov, o sežiganju pšenice in zlivanju mleka.

Tretja stvar bo povečanje birokracije, stavim, da se bo večina sedanjih poslancev kar naenkrat znašla v Bruslju, kjer bodo „nujno potrebni“ v nekih službah, kjer ne bodo delali ničesar. In to tudi najbolj zamerim našim politikom, ker bolj kot o tem, kaj je pomembno za Slovenijo, razmišljajo o tem, kako bodo čez pet let greli stolčke v Bruslju. Nisem apriori proti vstopu Slovenije v EZ, toda naj se to zgodi premišljeno in naj se ve, koliko nas bo to približno stalo in kaj bomo s tem pridobili.

dipl. novinarka

Kipar Gorše ima spomenik

V Sodražici je bila v nedeljo, 21. septembra osrednja slovesnost ob praznovanju 100-letnice rojstva akademskega kiparja Franceta Goršeta. V Kulturnem parku so odkrili njegov doprni kip, delo akademskega kiparja Mirsada Begića.

Ob tej priložnosti je spregovoril tudi predsednik SAZU France Bernik: Kipar Gorše je bil Slovec in svetovljan, Slovenec, ki je ves čas ohranil globjo povezanost z našo ljudsko ustvarjalnostjo v motivih, v načinu oblikovanja, celo v materialih, ki jih je uporabljal. Tudi miselna vsebina njegovega kiparstva izraža narodnega duha, je dejal France Bernik. Na koncu pa poudaril, da je bil France Gorše v svoji

domovini v povojnem času prezrt in zamolčan. Vendar pa za tak odnos do kiparja niso odgovorni abstraktni sodobniki ali slovenski narod, temveč totalitarna politična oblast, ki je vladala pri nas in v državah vzhodne Evrope. Šele leta 1987 - po Goršetovi smrti - je Moderna galerija v Ljubljani prelomila zaukazani molk in pripravila veliko retrospektivno razstavo kiparjevega umetniškega dela.

V župnijski cerkvi v Sodražici pa je spominsko zahvalno mašo daroval ljubljanski nadškof in slovenski metropolit Franc Rode. Med mašo je pel zbor Consortium Musicum, ki je popoldne poleg Nad. na 6. str.

MARKO KREMŽAR

SVOJEVRSTNA ZMAGA

Zvedel je, da določajo ceno zlatu, diamantom, platini in drugim dragocenim kovinam predstavniki Južnoafriške republike in Sovjetske zveze na tajnem letnem srečanju v Švici. To je bil od leta 1978 dejanski monopol, ki so ga enako skrbno prikrivali Sovjeti kot Južnoafričani. Ker so političnem področju Sovjeti podpirali notranje in zunanje sovražnike južnoafriške vlade, je Casey težko razumel, kako so lahko politični sovražniki družabniki pri monopolnem nadzoru zlata. Južnoafričani so razložili, da so koristni za obe strani večje od škode, ki si jo obe državi medsebojno prizadevata, in niso hoteli, da bi ZDA posegle v njihove dogovore s SZ. Casey jim je moral razložiti celotni načrt ekonomske vojne predno je dobil obljubo, da bo južnoafriška vlada stvar premislila. (V.115) Posledice teh razgovorov niso bile takoj vidne. Cena zlata pa se ni več dvigala kljub sovjetskim pritiskom na svojega skritega družabnika. To je postalo izredno pomembno leta 1985 ob padcu cen nafte, ko so Sovjeti podvojili prodajo zlata za kritje primanjkljaja. (V.243)

Bill Clark se je posvetil študiju kritičnih točk sovjetskega gospodarstva. Kmalu je zasledil, da spada sem tudi prehrana. Rusija, nekdanja žitnica Evrope, je pod sovjetsko vlado že dolgo uvažala žito iz zahodnih dežel, predvsem iz ZDA, Kanade, Argentine in Avstralije. Clark je leta 1982 s pomočjo ameriških trgovinskih or-

ganizmov pričel snovati med državami izvoznicami dogovor o podražitvi žita. Naslednje leto je bil dogovor sklenjen in SZ je morala odmeriti vedno večji del mednarodnih plačilnih sredstev za nakup hrane.

Pri tržnih analizah je opazil Clark, da prodajajo Sovjeti svoje izvozno blago v dolarski valuti, medtem ko kupujejo večinoma na evropskem trgu v markah, frankih in librah. Devalvacija dolarja bi pomenila po eni strani večjo konkurenčnost ZDA na mednarodnem trgu, po drugi pa dodatno izgubo za SZ, ki je plačevala obveznosti v nedevalviranih evropskih valutah. Leta 1985 so ZDA postopoma devalvirale dolar za približno 25% in s tem za prav toliko zmanjšale vrednost sovjetskega izvoza. (V.236)

Ker SZ ni imela več dostopa do ameriške tehnologije, je bilo pričakovati, da bodo sovjetski agenti povečali aktivnost na polju tehnološke špionaže. Weinberger, Casey in Clark so sklenili, da bodo to okoliščino v dogovoru z FBI uporabili v prid ZDA. Sovjetskih agentov, ki so jih odkrili, niso več zaprli ali izgnali, marveč so jim pričeli dobavljati kritičen tehnološki material, ki pa je bil na bistvenih mestih toliko spremenjen, da je bil neraben. Po teh načrtih so Sovjeti skušali posodobiti proizvodnjo elektronskih aparatov, plinskih turbin in v nekaj primerih celih tovarn, kar je pomenilo zastoj, zmedo in izgubo v njihovem gospodarskem sistemu. Čez leta je KGB verjetno zaslučila, kaj se dogaja, a

ni mogla ločiti med množico nakradenega materiala kateri je pravi in kateri ne. Tehnološka špionaža je postala nezanesljiv vir informacije.

TEKMA V OBOROŽEVANJU

Kmalu po drugi svetovni vojni je z intenzivnim razvojem vojne industrije SZ presešla oborožitev zahodnih držav. Weinberger, ki je postal odgovoren za preosnovo ameriškega obrambnega sistema, je uvidel, da morejo ZDA ponovno pridobiti vojaško premoč le s kvaliteto in s tehnologijo. To je zahtevalo daljšo dobo načrtovanja, potem pa masovno investicijo proračunskih sredstev v visoko tehnologijo.

Vendar namen Reaganove oborožitvene politike in Weinbergerjeve strategije ni bil le vojaški. Hotela sta sprožiti na tem področju tekmo, v kateri bi Sovjeti prej izčrpali razpoložljiva sredstva kot gospodarsko močnejše ZDA. Orožje naj ne bi odločalo v zadnji fazi, ko bi ga uporabljali vojaki, marveč naj bi zlomilo sovjetski gospodarski sistem, predno bi moglo biti vojaško uporabljano. (V.132)

Kljub težavam, ki jih je imela Reaganova vlada pri odobritvah proračuna za oboroževanje, je sredi osemdesetih let ameriški vojaški proračun po več ko dvajsetih letih prvič preseglal sovjetskega. Večji del nakazanega denarja je šel za razvoj letal in raket, kar je igralo v naslednjih letih odločilno vlogo.

NSC je dobil že leta 1981 v pregled predlog za izvedbo strateškega obrambnega sistema (SDS, kasneje preimenovan v „Strategic Defense Initiative“ ali SDI), ki

ga je izdelal admiral John Poindexter. Ta projekt je postal leta kasneje znan javnosti kot Vsemirska vojna ali „Star Wars project“. (V.191,133, 275) Namen tega strateškega načrta, ki sta ga podprla Caspar Weinberger in Richard Allen, je bil preprečiti Sovjetom možnost atomskega napada s preokcelinskimi raketami.

Decembra 1982 je Reagan odobril SDI na podlagi moralnih razlogov. Rekel je, da je neprestana oborožitvena tekma v ofenzivnem orožju v bistvu nemoralna, medtem ko je obrambni načrt, čeprav drag in še nepreizkušen, bolj v skladu z njegovim prepričanjem. (V.135) Marca 1983 je predsednik sporočil javnosti, da prehaja ameriška obrambna politika v novo fazo strateške obrambne iniciative (SDI). Nadzor izpeljave načrta je zaupal Williamu Clarku, ki je videl v tem izredno priložnost za oslabitev sovjetskega gospodarstva.

Kmalu je postalo jasno, da je napoved SDI presenetila in prestrašila Moskvo. (V.135) Strateško obrambni načrt je prenesel tekmovalno področje na polje visoke tehnologije, kjer so bili Sovjeti v precejšnjem zaostanku. In končno so spoznali tako eni kakor drugi, da je SDI, neglede na to, ali bo kdaj izpeljan v celoti ali ne, postal važna gospodarska postavka, ob kateri se bosta preizkušala dva ekonomska sistema. Po mnenju Reaganovega svetovalca Richarda Allena tudi predsednik ni gledal v tem strateškem načrtu vojaških prednosti, temveč sredstvo, s katerim je prisilil Sovjete sprejeti tekmo na področju, na katerem niso mogli zmagati. Šlo je za gospodarski in ne za vojaški zlom SZ.

Nadaljevanje prihodnjič

Dr. Miha Krek

Letošnjega 28. septembra bo preteklo sto let, kar se je rodil slovenski politik in državnik dr. Miha Krek.

V osnovno šolo je hodil v Bohinjski bistrici in v gimnazijo v Škofove zavode v Št. Vidu nad Ljubljano. Po končani vojni se je vpisal na pravno fakulteto v Zagrebu, kjer pa je bil samo dva semestra. Naslednje leto je prišel študirat v Ljubljano, vmes pa je bil v službi pri Gospodarski zvezi. Kot visokošolec je bil predsednik Katoliškega akademskega društva Danica in podpredsednik Slovenske dijaške zveze. Naslednja leta je bil na vodilnih mestih pri Slovenski ljudski stranki - tudi v dobi diktature, ko je stranka delovala podtalno. Leta 1923 je bil izvoljen za člana načelstva in izvršnega odbora stranke. Med Aleksandrovo diktaturo je bil član „štirinajstorice“, ki je podtalno vodila stranko, in tudi njen predsednik nekaj časa.

Bil je referent za notranjo politiko pri časopisu Slovenec. Leta 1927 ga je dr. Gosar imenoval za predsednika Okrožnega urada za zavarovanje delavcev in za slovenskega zastopnika v Osrednjem zavodu, kjer je ostal, dokler ni dr. Korošec odšel iz vlade.

Ko se je ustanovila Katoliška akcija, je bil njen prvi predsednik prof. Ivan Grafenauer, za njim pa dr. Krek, ki ji je predsedoval vso dobo diktature.

Leta 1935 je odšel v Beograd, kjer je bil imenovan za ministra. Njegovo delo pred drugo svetovno vojno je bilo zelo razgibano vse do razpusta parlamenta. Ozko je sodeloval z dr. Korošcem, boril se je za obnovo cest v Sloveniji, pridobil je kredite za likvidacijo kmetijskih dolgov, reševal je zadružništvo, boril se je za univerzo in vzpostavitev dijaških društev, prosvetnih organizacij, sodeloval pri socialni zakonodaji, ki je izšla pod Cvetkovičevo vlado, in potoval v političnih in vladnih funkcijah po celi državi pa tudi izven nje.

Prišla je vojna, nato nenadna smrt dr.

Korošca, izvolitev dr. Kulovca in nemški napad na Jugoslavijo. Ob razpadu Jugoslavije je odšel v London, kjer je govoril po radiu in v mnogih mestih v Angliji o slovenskih problemih. Leta 1942 so v okupirani Sloveniji tajno izvedli volitve, kjer je bil dr. Krek izvoljen za načelnika SLS.

Tesno je sodeloval z ameriškim poslanikom v Londonu in njega in zastopnike angleške vlade obveščal o dogodkih doma, zlasti o komunistični revoluciji. Konec leta 1943 je bil dr. Krek imenovan pri mednarodni komisiji za Sredozemlje kot jugoslovanski zastopnik. V tej funkciji je bil v Alžiru, Neaplju in Rimu do konca septembra 1943, ko je Šubašičeva vlada ugodila zahtevi Tita, da ima tam on svojega zastopnika. Dr. Krek je ostal v Rimu, kjer je na svoje stroške še nadalje obveščal zahodne zaveznike o položaju v Sloveniji. Izvoljen je bil za predsednika Jugoslovanskega podpornega društva in Slovenskega socialnega odbora.

Prišlo je leto 1945, opozarjal je zaveznike na dogodke v Jugoslaviji in na posledice, ki so se predvidevale. Dobival je zagotovila, da zahodni zavezniki demokratskih beguncev ne bodo izročili Titu in zato je bilo njegovo razočaranje ob slovenski tragediji izredno veliko. Zaradi svoje neupogljivosti nasprotovanja komunizmu med vojsko in po njej je bil leta 1946 obsojen v Ljubljani v odsotnosti na 15 let ječe v istem procesu kot gen. Rupnik in škof Rožman.

Po prihodu v Rim je bil določen za predsednika Slovenskega narodnega odbora, kar je ostal do smrti. Nekaj časa je še deloval v Italiji, nato pa se je izselil v Ameriko, kjer je bil pol leta gost pri msgr. Ponikvarju, brez zasluška in dohodka, pisaril, govoril, zboroval in informiral pa je stalno. Čez nekaj časa je dobil delo pri Ligi in je bil tudi pomožni urednik pri Ameriški domovini, leta 1950 pa je bil nameščen pri „Free Europe“.

Levo: Dr. Miha Krek ob obisku v Buenos Airesu s svojima poznejšima naslednikoma v vodstvu NO-Milošem Staretom in Rudolfom Smersujem.

Spodaj: Dr. Miha Krek 19. marca 1946 v Rimu po avdijenci Slovencev iz taborišč pri papežu Piju XII.

Foto Ivan Pavlovčič

GOSPODARSKI VESTNIK

Slovenske latinskoameriške Trgovske Zbornice

VEČ KOT 16.000 BREZPOSELNIH imajo v Mariboru. V januarju so v Podravju zabeležili uradno 32.011 brezposelnih, od tega jih je kar polovica v Mariboru.

DOBRIH 88 TISOČ TOLARJEV POVPREČNE PLAČE. Decembra lani je bila slovenska neto plača 88.905 tolarjev v gospodarstvu, kar je za 14,8 odstotka več kot leto prej.

V CELJU so srednje trgovsko šolo morali povečati. Obiskuje jo 1.300 dijakov. V šoli je 42 oddelkov. Za obnovo so odšteli kar 280 milijonov tolarjev.

ČATEŽ OB SAVI. Terme Čatež so imele lani 432.000 nočitev, 700.000 kopalcev ter 2,2 milijarde prihodka. Delnice Terme Čatež že več let zavzemajo na ljubljanski borzi vidno mesto. V načrtu razvoja 2000 bodo stari hotel posodobili, zgradili novega in pokrite sprehajalne površine.

IZOLA. Poldrugo leto „zdravstvenih posegov“ štirih podjetij Delamaris (Riba, Delmar, Frigomar, in Konzervna industrija Delamaris) že kaže dobre učinke: Ukini-li so deficitno prodajo, zmanjšali število brezposelnih. Vse štiri podjetja so v tej dobi poslovala z lepimi dobički.

SLAB ZNAK pomeni za Slovenijo 9 odstotna inflacija. Še posebej, ker država kontrolira, umetno drži nizke cene cele

Leta 1954 je bil med ustanovitelji Krščansko demokratske zveze za Srednjo Evropo, katere podpredsednik je ostal do svoje smrti. V njenem imenu se je udeležil njenih mednarodnih kongresov v Sao Paulo, Parizu, Bruslju in Santiagu de Chile.

Leta 1968 nas je obiskal v Argentini in se udeležil velikih proslav ob 50. letnici prve slovenske vlade. Navdušeno smo ga sprejeli in množično poslušali njegove govore o slovenstvu in boju proti komunizmu. Po trdem in težkem begunstvu ter delu za idejo krščanske demokracije je končno 19. novembra leta 1969 umrl v Clevelandu.

Njegovo delo je bilo usmerjeno predvsem v dobro slovenstva, ko je kot politik ali minister v Beogradu iskal koristi za svoj narod, pa v begunstvu v jugoslovanski vladi v Londonu, dokler ni odstopil zaradi njenega prestopa v Titov tabor. Pa tudi kot begunec je Slovincem pomagal z raznim delom, s stiki v Washingtonu, poslanicami in govori.

Prav je, da se spomnimo tega velikega Slovenca ob stoletnici njegovega rojstva in da smo mu hvaležni za ves njegov trud in pomoč.

vrste izdelkov od obresti, brencina, elektrike, plina, do kruha. Zgleda, da na kako zboljšanje v bližnji bodočnosti ni upati. Nemoč gospodarstva se kaže v tem, da je bila pred dvema letoma inflacija 8,5%.

KONEC LETA 1997 bodo vsa podjetja privatizirana. To bo verjetno dobro, ker bodo „zbugariji“ nehali bremeniti državni proračun (TAM, železarna, itd.)

STROŠKI DELA V SLOVENIJI RASTEJO. Delavec z vsemi dajatvami stane že blizu 20 DEM na uro. V Češki še 5 DEM ne!

SKROMEN PROMET Z DELNICAMI. Petrol, uspešno, skoraj monopolno podjetje, je vrglo na trg veliko količino novih delnic. Cena pa je že prvi dan padla pod označeno. Nekaj krivde je v propadli banki Triglav in raznih investicijskih podjetjih kot KOLOS in DADAS, katerih delnice so padle na 10% cene pred enim letom.

STEKLARNA ROGAŠKA v težavah. Tovarna, ki si je s 1.715 delavci in kvalitetnimi izdelki pridobila velik ugled, izvažala kar 70% izdelkov v ZDA. Ker pa morajo poravnati velika posojila, so se obrnili za pomoč na finančnega ministra.

BREZPOSELNOST - rak rana skoraj cele Evrope, tolče tudi RS. Junija je bilo v Sloveniji 122.613 brezposelnih; - več kot leta 1996.

INFLACIJA RASTE. Najhuje je s hrano. Od marca do 30. junija se je košarica hrane dvignila za devet odstotkov. Nekaj cen v U\$S: olje 1,20; sladkor 0,90; moka (kg) 0,50; testenine (kg) 1,10; maslo (kg) 5,00; mleko 0,50; kruh (kg) 0,80; govedina 6,10; perutnina 4,50; krompir 0,60; jajca (komad) 0,15; bencin 0,55.

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI

10. septembra 1997

1 dolar	168,95 SIT tolarjev
1 marka	93,02 SIT tolarjev
100 lir	9,55 SIT tolarjev

SLOVENIJA JE TRGOVALA Z OROŽJEM

Obrambni minister Tit Turnšek je naznanil, da je razkril zasebno trgovino z orožjem, v katero naj bi bili vpleteni visoki uradniki slovenske obveščevalne službe. Izkazalo se je, da je Slovenija spretno kršila prepoved prodaje in izvoza orožja, ki je veljala tudi zanjo. Vračilo orožja je vlada spretno prekrila z takoimenovano ameriško vojaško pomočjo Federaciji Bosni in Hercegovini. Gre za vračilo orožja, ki ga slovenska vojska zaradi sedaj uveljavljenih standardov ne more uporabljati. Gre za 10.000 kosov avtomatskega pehotnega orožja, 32 minometov, 19 ročnih metalcev raket, 100 projektilov za ročne metalce raket in pripadajoče strelivo. Slovenija se s to potezo želi predvsem prikupiti Američanom, da bi tako dokazala, da je vredna članstva v paktu Nato v drugem krogu njegove širitve.

ZNIŽANJE POSLANSKIH PLAČ

Predsednik SKD in poslanec Lojze Peterle se je 9. septembra udeležil sestanka predsednikov parlamentarnih delovnih komisij z vodstvom Državnega zbora. Na tem sestanku je v smeri zmanjševanja stroškov države predlagal vsaj 10% znižanje poslanskih plač, kar pa bi imelo še druge pozitivne posledice.

NOVICE IZ SLOVENIJE

SLOVENC V ARGENTINI

Bariloche

Naša dejavnost v avgustu

VRANSKO - Na Ločici je premier Janez Drnovšek 20. septembra odprl 21 kilometrov nove popolne avtoceste Arja vas-Vransko (glej sliko), nato pa je obiskal Mednarodni obrtni sejem v Celju. Avtocesto so italijanski in domači izvajalci zgradili v dveh letih in pol. Od začetka pospešene gradnje avtocest leta 1994 je bilo v Sloveniji zgrajenih v smeri vzhod-zahod 135 kilometrov avtocest, v pripravi in v gradnji pa je 65 kilometrov.

MARIBOR - Minister za kulturo Jožef Školč je v stolnici v Mariboru odprl 4. mednarodni festival komorne glasbe Glasbeni september. Potekal bo na različnih lokacijah v Mariboru, na Ptuj, v Slovenj Gradcu, Podsedri in Ljubljani. Celoten program Glasbenega septembra bo letos izvajalo čez sto umetnikov, poustvarjalcev komorne glasbe.

LJUBLJANA - Lutkovno gledališče Jože Pengov oz. pet umetnikov, avtorskih sodelavcev lutkovnega gledališča želi z razstavo Od skice do lutke, ki so jo odprli v Bežigradski galeriji, prikazati nastajanje likovnega dela lutkovne predstave, od osnutkov za lutke, scene in scenskih elementov, do njihovega končnega nastanka.

BRDO PRI LUKOVICI - Na Brdu pri Lukovici so pripravili proslavo v počastitev stoletnice smrti pisatelja Janka Kersnika (1852 - 1897); ob tej obletnici so v osnovni šoli Janka Kersnika Brdo odprli tudi stalno razstavo o njegovem življenju in delu, na osrednji slovesnosti pa je o njem spregovoril predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti (SAZU) France Bernik.

SLOVENIJA IN ŠPORT

KRAKOW - Kolesar Radenske Roga Sašo Sviben je na dirki Po Poljski dosegel izjemen uspeh. Z desetim mestom v zadnji etapi, 39,5 kilometra dolgem kronometru, je v skupnem seštevku v močni konkurenci zasedel tretje mesto. Skupni zmagovalac dirke je postal Švicar Rolf Jaerman, drugo mesto je zasedel domačin Zenon Jaskula.

BRUSELJ - V zvezi s kandidaturom treh dežel (avstrijske Koroške, Furlanije-Julijske krajine in Slovenije) za zimske olimpijske igre leta 2006 je predsednik Mednarodnega olimpijskega komiteja (MOK) Juan Antonio Samaranch dejal: „Pri olimpijskih igrah vsakdo ve, da moraš - če želiš zmagati - kandidirati dvakrat!“ Po mnenju avstrijskih časnikov pomeni ta Samarancheva izjava za projekt Brez meja zagotovo prednost pred ostalimi kandidati (med njimi sta tudi Kitzbuehl in Salzburg).

CHATEUX D'OEX - Na svetovnem prvenstvu v gorskem kolesarstvu je v krogu mladincev 18-letni Ljubljančan Rok Drašler zasedel odlično 5. mesto. Zmagal je Švicar Franz Kehl pred Nemcem Mathiasom Mendejem in Slovakom Marianom Masnyjem Drugi Slovenci se niso uvrstili med prvih 40.

LITIJA - Svetovni prvaki v raftingu Bobri so v 7. tekmi državnega prvenstva v spustu na reki Savi pri Litiji doživeli poraz. Prvo mesto na tekmi je osvojila ljubljanska ekipa Arx IPS pred Bobri 1 in Ščuko. Kljub porazu pa v državnem prvenstvu še naprej prepričljivo vodijo Bobri pred ekipo Arx IPS in Hrastnikom.

Za „Día del montañés“ bariloška občina priredi vsako leto 5. avgusta posebno slavnost in del tega je tudi spreved po središču mesta vseh tistih, ki so neposredno ali pa posredno soudeleženi pri gorništvu in smučarstvu, tako posameznikov kot organizacij in ustanov. Kot prejšnja leta se je tega udeležila tudi naša skupnost z delegacijo v narodni noši, kateri je načeloval Blaž Razinger (ml).

Zadnji teden se je tu nahajal spet helikopter vojne mornarice, ki pa je to pot prepeljal do koč na Capilli žimnice za vsa ležišča. Isti poveljnik kapitan fregate Miguel Fajres je pa pred dvema letoma z istim helikopterjem spravil tja gor najnevarnejše železne kose tedaj nastajajoče koč. Naj pa bo tudi povedano, da je pri drugih prejšnjih priložnostih sodelovala tudi vojska s svojimi helikopterji.

Ko je faza opremljanja koč sedaj dejansko zaključena, je Slovensko planinsko društvo priredilo preteklo nedeljo, 24. avgusta posebni večer z asadom, da se po sedanji posadki omenjenega helikopterja zahvali tudi vsem prejšnjim posadkam - vsaj simbolično - za sodelovanje pri značnem prevozu vsega potrebnega za postavitve omenjene koč na Capilli. Kapitana Fajresa je spremljalo še devet mladih pilotov, ki so se v našem gorskem predelu vežbali na pristajanju na snegu in ledenikih kot priprava na bodoče delo na Antarktiki. Za to priložnost pa je bil povabljen

tudi Werner Diem (član Club Argentino de Ski), kot po duhu sorodni pionir, ki je lansko leto zgradil novo koč na mestu pogorele na Cerro Colorado, ob Brazo Correntoso jezera Nahuel Huapija in ki je bila otvorena preteklo poletje. Sedaj pa še namerava obnoviti koč na Cerro Dormilón ob Brazo Machete istega jezera.

Ob začetku je goste pozdravil predsednik društva arh. Andrej Duh ter poudaril že omenjeno neprecenljivo sodelovanje ter se zanj toplo zahvalil. Poveljnik Fajres je nato povedal, da je že pred približno sedmimi leti tudi sodeloval z drugimi klubi s prenašanjem bivakov v bariloških gorah in da to na splošno predstavlja pomoč argentinske mornarice, da podpirajo gorništvu ter podobne družbene dejavnosti. Pozdravu se je nato pridružil dr. Vojko Arko, ki je povedal, da med navzočimi sta le Blaž Razinger (st) in on edina, ki sta se udeležila prvega slovenskega pohoda na Capillo I. 1951 ter pripomnil, „da le ‚norci‘ so sposobni zlesti na Catedralske stolpe... utirati ‚picade‘ in postavljati ‚bivake‘... in da ‚tisti šport je več kot pa samo šport - skoraj vera‘, ter da to velja posebno še za nas stare, ki pa želimo, da ostane mlademu rodu spomin, kako smo prijetno tu živeli teh zadnjih štirideset let“.

Prijetnega večera se je udeležilo kar lepo število rojakov v Stanu precej dolgo čez polnoč.

SŽ

Bariloški slavčki v Slovenski hiši

Zbor Niños y Jóvenes Cantores de Bariloche bo po treh letih zopet gostoval s koncerti v mestu Buenos Aires. Tokrat bo jedro naših nastopov predvajanje komadov slovenskega skladatelja Jacobusa Gallusa. Naš zbor predvaja nad šestdeset Gallusovih del. To nas je spodbudilo, da smo predstavili vodju Desetega cikla sakralne glasbe program, ki obsega Gallusovo mašo Super Un gay bergier ter šestnajst motetov (od štiri do dvanajstglasnih), od katerih je polovica dvo in trozborov. Ta koncert bo v nedeljo, 5. oktobra ob 16. uri v katedrali v San Isidro.

Poleg tega koncerta, ki smo ga imenovali „Homenaje al polifonista Iacobus Gallus“, bomo predstavili glasbenemu buenosaireškemu krogu tehniko skladanja, ki jo je uporabljal Gallus. Tečaj bo v Oddelku za staro glasbo Argentinske katoliške univerze (UCA), Av. Alicia Moreau de Justo 1500 - Puerto Madero, v soboto, 4. oktobra od 10. do 13. ure. Le-ta bo razdeljen na tri dele: prvi bo teoretičen, v drugem bomo z zborom razložili nekatere glasbene primere, tretji del bo pa kratek komentiran koncert.

Letos bomo organizirali s Slovensko kulturno akcijo koncert v Slovenski hiši. Bo v soboto, 4. oktobra ob 20. uri. Poleg Gallusa bomo prepevali tudi dela argentinskega sodobnega skladatelja Carlosa Guastavina.

Peli bomo še v Boulogne, v Olivosu in v Lomas de Zamora. Tudi radijske oddaje bodo predvajale Gallusova dela. V četrtek, 2. oktobra bo Radio Clásica imel posebno oddajo z zgoščenko (CD) našega zbora, ki jo je izdala RTV Slovenija leta 1993. Glasbeno časopisje se bo odzvalo tej turneji in

bo mnogo člankov o koncertih našega zbora in o Gallusu.

Poleg teh koncertov bo zborovodja Andrej Jan predstavil argentinskemu občinstvu knjigo, ki jo je napisal o Gallusu, z naslovom „Iacobus Gallus, introducción a su música“. Knjigo je izdal v samozaložbi in je bila natisnjena v Bariločah.

Vabimo vse slovensko občinstvo, še posebej zborovodje, pevce in glasbenike na splošno, na te koncerte in tečaj. Ta Gallusov podvig bo eden najvažnejših za argentinsko glasbeno publiko.

Prof. Andrej Jan

Nobelov nagradjenec za mir iz leta 1987 in nekdanji predsednik Kostarike Oscar Arias Sanchez je bil na enodnevnem obisku v Sloveniji. Uglednega gosta je povabil Kučan. Nobelovec je v Slovenskem društvu za mednarodne odnose predaval na temo Srednja Amerika - regija miroljubnega sodelovanja.

Kipar Gorše...

Nad. s 3. str.

Slovenskega komornega orkestra in solistov pod vodstvom Mirka Cudermana še enkrat nastopil na slavnostnem koncertu v župnijski cerkvi.

Častni pokrovitelj prireditve je bil predsednik države Milan Kučan. Pri tem se vprašujemo, ali ni prav partija, katere voditelj je bil dolga leta Kučan, sramotno prepovedala Goršetovo razstavo pred leti v Kostanjevici?

NOVA GORICA - V kraju Ravnice ob vznožju hriba Škabrijel nad Novo Gorico so pripravili slovesnost ob odkritju spomenika padlim slovenskim vojakom v prvi svetovni vojni. Spomenik preko 1200 neznanim vojakom celjskega in ljubljanskega polka, ki so se na Soški fronti borili v sestavi avstroogrške vojske, so postavili na pobudo društva Goriški rodoljubi. Navzoče je najprej pozdravil župan Nove Gorice Črtomir Špacapan in (takrat še) župan Ljubljane Dimitrij Rupel. Slavnostni govornik je bil Ciril Zlobec. Slovesnosti ob vznožju „mrtve gore“ je sledila kulturna prireditev.

MARIBOR - Z drugo predstavo Traviate s sodelovanjem japonskih solistov so končali 5. dnevi opere in baleta. Prve uprizoritve Traviate se je med drugimi udeležilo 400 gostov iz Leobna v Avstriji. V okviru prireditve so uprizorili tudi Verdijevega Trubadurja ter pripravili baletni koncert z odlomki iz baletnih, plesnih in scenskih produkcij. Širši javnosti pa so predstavili repertoar mariborske Opere in baleta v sezoni 1997/98, v katerem je poseben poudarek na praznovdvi Ipavčeve Princeze Vrtoglavke in počastitvi 50. obletnice mariborskega baleta.

LJUBLJANA - Na Turistični zvezi Slovenije (TZS) si prizadevajo, da bi oba kraka evropskih pešpoti, ki vodita skozi Slovenijo - E6 in E7 in ki sta bila včasih zelo priljubljena, po osamosvojitvi Slovenije pa sta nekako potonila v pozabo, ponovno popularizirali. Zato bodo ponovno uredili pešpot, ki vodi od Velikega Snežnika do Strunjana. Slovenski del poti E6 pa se začne v Radljah ob Dravi ter preko Slovenije vodi na Hrvaško in naprej v Grčijo.

MARIBOR - Režiser Tomaž Pandur je povedal, da se je po odhodu iz Drame Slovenskega narodnega gledališča v Mariboru posvetil predvsem pripravam na svoj prvi filmski projekt Hazarski besednjak (literarna uspešnica Milorada Pavića). Pandur, ki bo avtor scenarija in režiser filma, napoveduje začetek snemanja za prihodnjo pomlad ali poletje. Napovedal je tudi svojo vrnitev v gledališče in sicer „v eno od evropskih gledališč“, dogovarja se tudi za sodelovanje pri veliki operni uprizoritvi, ki bo najverjetneje v Italiji.

LJUBLJANA - Ker so razmere v slovenski govedoreji vse prej kot rožnate, se v združenju govedorejcev Slovenije zavzemajo za uvedbo nacionalnih zaščitnih znamk za slovensko goveje meso in izdelke iz govejega mesa ter za slovensko mleko in mlečne izdelke. S pojavom boleznih norih krav se je poraba govejega mesa zmanjšala za trideset odstotkov. Govedorejci zato predlagajo, naj bi se slovensko govedo označevalo, oštevilčilo in bilo v nadzorovani reji. Tako bi bil tudi končni proizvod nadzorovan, kupec pa bi vedel, od kod je proizvod.

POHORJE - Akcija Tecimo skupaj je pod Mariborsko Pohorje v soboto, 20. septembra privabila nad 5000 športnikov, ki so se spustili v tek za več kot sto nagrad (na sliki). Tako se je Slovenija pridružila okoli štiridesetimi mestom v vzhodni in srednji Evropi, kjer naj bi v soboto teklo kar okoli dva milijona ljudi.

MALI OGLASI

ORIENTE S.R.L. - Prevozi - poroke - rešilni avtomobili - mrliške vežice - pogrebi - Monseñor R. Bufano 2651 (ex Camino de Cintura) 1754 San Justo - Tel.: 651-2500 / 651-2335

TURIZEM

Tel. 441-1264 / 1265
Letalske karte, rezervacija hotelov, najem avtomobilov in izleti po svetu

LEGAJO N° 3545-82 H. Yrigoyen 2742 - San Justo
PSIHOLOGINJA

Lic. Marjana Volovšek, klinična psihologinja, za mladino in odrasle, družine in pare. Av. Luis María Campos 1544 - 3. nadst. „12“ - Tel.: 784-2290

ADVOKATI

dr. Marjana Poznič - odvetnica - Vsak dan od 15. do 18. ure - Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 382-1148

dr. Franc Knavs, dr. Bernard Knavs, dr. Veronika Knavs — odvetniki - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadst. „E“ - Capital - Tel.: tel. in faks: 374-7991 in 476-0320.

dr. Lilijana Kožar, odvetnica; Bogotá 3099, 2° B, Capital. Torek in petek od 16. do 20. Tel.: 613-1300

VIDEO

Marjan Vivod - video posnetki, filmanje z eno ali več kamerami. Predhodni proračun in zagotovljen termin izdelave. Padre Castañer 366 - (1708) Morón Tel.: 627-4242 - E-mail: vivodtine@overnet.com.ar

FOTOGRAF

Marko Vombergar - Telefon: 659-2060. Atelje: Garibaldi 2308 - (1754) Villa Luzuriaga.

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda — Azcuénaga 77 - (1704) Ramos Mejía - Bs. As. - Tel./Fax: 656-3653

Kreditna Zadruga SLOGA — Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA — Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA — PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - República de Eslovenia 1851 - Uraduje ob sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Nande Češarek).

SLOGA — PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias - Uraduje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 651-1760. Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdč. Julka Moder).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 755-1266 - Uraduje ob četrtkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

Cena največ štirih vistic \$ 4- za enkratno objavo, za vsak mesec — 4 številke — \$ 12.-

Slovenske osnovne šole v Argentini

V soboto, 27. septembra 1997

SLOMŠKOVA PROSLAVA

Ob 9. uri sv. maša za pokojne učitelje in katehete.
Po sv. maši v dvorani škofa Rožmana otroška igra
RDEČA KAPICA v režiji Štefana Godca, v izvedbi sedanjih in nekdanjih učencev Slomškove šole.
Vabi šolski odsek Zedinjene Slovenije!

Dabe Travel Service

Empresa de viajes y Turismo Leg. 9313

Letalska Karta BUE - LJU - BUE

u\$s 999,00 + davki

Lojze Rezelj

Paraná 224 Piso 5* Of. „19“ - 1017 - Buenos Aires, Argentina
Telefon: 373-3223 - Fax (541) 373-5628
E-mail DABETRVL@SATLINK.COM

Slovenske sledi v Srbiji

V Srbiji je čedalje manj Slovencev, stari umirajo, mladi pa se izgubljajo med Srbe, pravi dr. Franc Perko, beograjski nadškof in metropolit.

„Državni sekretar, ostalo mi je le še kakih pet minut do smrti ...“ To je bil moj drugi poskus, da bi prepričal Vatikan, naj me odreši obveznosti službovanja v Beogradu. Kot vidite, mi ni uspelo, zato bom še naprej ostal tukaj,“ nam je dejal dr. Franc Perko, za katerega pravijo, da kar najbolje mogoče opravlja posle „ambasadorja“ dobre volje in da po svojih močeh nadomešča pomanjkanje slovenskega diplomatskega poslanstva v Beogradu.

V pogovoru nadškof omeni, da je pred časom Inštitut za narodnostna vprašanja iz Ljubljane napovedal, da bo objavil knjigo o Slovencih v Srbiji, ki jih je iz dneva v dan manj. „Ne vem točno, koliko jih je, res pa je, da jih je vse manj. Eni umirajo od starosti, drugi se počasi izgubljajo med Srbe. To je ta nujni proces asimilacije.“

„Za beograjskega nadškofa sem bil

imenovan 16. decembra 1986, posvečen sem bil 6. januarja 1987, škofijo sem prevzel 15. februarja istega leta.“

Je bilo to vaše prvo srečanje z Beogradom? „Ne, tukaj sem bil že pri vojaki. To je bilo leta 1953. Vojsko sem služil 18 mesecev, ker mi niso priznali teološke fakultete, ki sem jo končal v Ljubljani. Poleg tega sem moral še za tri leta v zapor. Ker sem nekemu človeku povedal šalo o Galebu, najdražjem ptiču na svetu. Na Slaviji sem stal ob nekem moškem, on pa mi je začel pripovedovati politične šale. Da mu ne bi ostal dolžan, sem mu še sam povedal dve takšni. Ena se je začela z vprašanjem, kateri je najdražji ptič na svetu. Odgovor se je glasil - galeb. To je bilo v času, ko je Tito z istoimensko ladjo potoval v Indijo. Nisem vedel, da sem naletel na provokatorja, nekdanjega zapornika z Golega otoka, ki je zato, da bi se odkupil, po svetu iskal 'sovražnike ljudstva in države'.“

Dr. Franc Perko je v Beogradu spoštovan gost, priljubljen pa je tudi med tukajšnjimi novinarji. Ob neki priložnosti so tukajšnji časopisi objavili, da je nadškof Perko v Vatikanu izjavil, da so Srbi nori. „V resnici je bilo tako: ko sem prišel v sedež svete stolice, so me vprašali, kako sem, jaz pa sem jim dejal, da prihajam iz norišnice. Seveda sem imel v mislih politične razmere na Balkanu in v Srbiji. Nisem rekel, da so Srbi nori, vendar so si nekateri novinarji tako razlagali moje besede.“ Zakaj želite zapustiti sedanji položaj? „Trikrat sem bil operiran za rakom na prostati. Že leta 1993 sem prosil svetega očeta, naj me razreši, potem pa sem zahteval še nekajkrat ponoviti, vendar iz Vatikana ni nikakršnega odgovora. Sicer sem upokojen kot profesor teološke fakultete v Ljubljani, za sedanje delo pa iz Vatikana ne dobivam nikakršne plače, kot sicer mislijo v nekaterih tukajšnjih krogih.“

Nadškofa Perka sem vprašal, kakšne težave imajo Slovenci v Srbiji in Beogradu. „Marsikaj se zaplete že zato, ker med Beogradom in Ljubljano ni urejenih državnih in diplomatskih stikov. Predolgo se že vleče in iskreno upam, da bo državam problem končno le uspelo rešiti v prid svojih državljanov, ki trpijo za posledicami tega stanja. Moram pa povedati, da se pri meni oglašajo vse več Slovencev, predvsem starejših. Vsi po vrsti tarnajo zaradi pomanjkanja. Ni jih malo, ki pridejo in preprosto rečejo: Gospod, lačni smo ... Pomagam, kolikor lahko, v glavnem prek Karitasa.“

Kako dolgo bo torej dr. Franc Perko, dobri človek, kot ga imenujejo tisti, ki so

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE
Director: Valentín B. Debeljak
Propietario:
Asociación Civil Eslovenia Unida
Redacción y Administración:
RAMON L. FALCON 4158
(1407) BUENOS AIRES
ARGENTINA
Teléfono: (54-1) 636-0841
Telefax: (54-1) 636-2421

Glavni urednik:
Tine Debeljak ml.
Uredniški odbor:
Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati,
Gregor Batagelj

Correo Argentino Suc. 7	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 3824
Registro Nac. de la Propiedad Intelectual N° 85.462	

Naročnina Svobodne Slovenije:
za Argentino \$ 55; pri pošiljanju po pošti pa \$ 65; obmejne države Argentine 90 USA dol.; ostale države v obeh Amerikah 100 USA dol.; Evropa 110 USA dol.; Avstralija, Afrika, Azija 120 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 75 USA dol. za vse države.

Čeke na ime „Eslovenia Libre“

Stavljenje, oblikovanje in tisk:
TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.
Estados Unidos 425 - Tel./Fax: 307-1044
(1101) Buenos Aires - Argentina

OBVESTILA

SOBOTA, 27. septembra:

Slomškova proslava ob 9. uri v Slovenski hiši. Po sv. maši otroška igra „Rdeča kapica“ v izvedbi Slomškove šole.

Redni pouk Srednješolskega tečaja ob 15. uri.

Koncert goriškega okteta „Vrtnica“ v Našem domu San Justo ob 20. uri.

NEDELJA, 28. septembra:

46. mladinski dan v Slovenski vasi ob 9. uri s celodnevni programom.

SREDA, 1. oktobra:

Zveza slovenskih mater in žena bo imela, ob 17. uri, razgovor z urednikom Tonetom Mizeritom o političnem položaju v Argentini.

SOBOTA, 11. oktobra:

Redni pouk Srednješolskega tečaja ob 15. uri.

SOBOTA, 25. oktobra:

Redni pouk Srednješolskega tečaja ob 15. uri.

SLOGA SPOROČA

Še letos bomo izdali dopolnilo k telefonskemu imeniku, kjer bodo objavljene vse spremembe in nove številke. Vse rojake vabimo, da nam po možnosti pismeno sporoče nove podatke. Prijavnice bodo na razpolago po naših središčih. Sporočila bomo upoštevali do 30. novembra t.l.

SLOGA DA VEČ! V SLOGI JE MOČ!

bili deležni njegove pomoči, še ostal v Beogradu? Vatikan očitno želi do konca izkoristiti dobrega diplomata in poznavalca tega območja za misijo ekumenstva. Nadškof pa pravi, da komaj čaka, da gre na oni drugi svet - v pravo življenje.

Večer

Brez vizuma v ZDA

22. septembra so potrdili v Ljubljani, da je ameriški predsednik Bill Clinton napovedal na srečanju z Milanom Kučanom, ki se nahaja v New Yorku na zasedanju OZN, da bodo Združene države Amerike s 1. oktobrom letos za Slovence odpravile vizume za potovanje v ZDA.

Ameriške oblasti so v omenjeni program vključile države z zelo majhnim številom odklonjenih vizumov, ki enako obravnavajo ameriške državljane in ki izdajajo takšne potne liste, ki jih je mogoče brati s strojem.

Ameriško veleposlaništvo v Ljubljani je že objavilo pogoje. Slovenski potniki morajo imeti veljavni potni list ter biti slovenski državljani, v ZDA pa lahko ostanejo največ 90 dni. Če potujejo z letalom

ali ladjo, morajo imeti povratno vozovnico, ki jo je izdal prevoznik, ki je z ameriško vlado podpisal sporazum o sodelovanju v programu, ter prispeti v ZDA s tem prevoznikom. Poleg tega morajo imeti dokazilo o plačilni sposobnosti ter izpolnjen in podpisan obrazec o prihodu/odhodu brez vizuma, na katerem se je potnik odpovedal pravici do zaslišanja pred izključitvijo ali deportacijo. Obrazec bo mogoče dobiti pri sodelujočih prevoznikih, potovalnih agencijah in na kopenskih mejnih prehodih. Možen je vstop prek kopenskih mejnih prehodov iz Kanade ali Mehike. Potnikom, ki zaprosijo za vstop na teh točkah, ni treba imeti povratne vozovnice niti potovati s prevoznikom, ki je podpisal sporazum o sodelovanju, izpolnjevati pa morajo preostale našete pogoje.

Obiskovalci bodo lahko v ZDA ostali največ 90 dni. V tem času ne bodo smeli spremeniti statusa, pa tudi podaljšanje ni možno. Potniki, ki bodo vstopili v okviru tega programa, tako ne bodo smeli delati ali študirati v ZDA.

V določenih primerih bodo morali potniki še vedno pridobiti vizum: Tuji uradniki in diplomati, ki v ZDA potujejo službeno, tisti, ki želijo delati ali študirati v ZDA, tisti, ki bodo ostali več kot 90 dni, in tisti, ki ne izpolnjujejo pogojev za pridobitev vizuma.

